

PRERREXURDIMENTO

Nai chorosa

¡Que noite aquela en que eu avín gemindo!

¡Que noite aquela en que eu a vin chorar, Á triste nai d'un picariño lindo,

Que a horrible Parca veu a gadañar!... No seu regazo a morta criatura

omo a Virgen da Angustia a Jesús tén;

Así desindo, chea de amargura:

“¡Ai, meu filliño, eu morrerei tamén!...

*¡Eu morrerei, porque vivir non podo Sin ver teus claros ollos alumear... Sin verte rir, que meu
placer foi todo E aquel teu tan gracioso rebuldar.*

Ja non “mamá”, ti me dirás, meu neno, Nin nestes probes peitos ti porás,

Meu coitadiño, o labio tan pequeno, Nin as mansiñas neles pousarás.

¿A quén agora, a quén, miña prenda... A quén, miña xoiña, llos darei?...

¡Morra eu!... ¡morra eu!... ¡seque a fontaña

en que bebeu este ángel que adorei!...

¡Adios, meu corazón!... adios, miniño,

¡Lus dos meus ollos, meu garrido amor!...

¡Adios ja para sempre, meu filliño!...

*¡Vas para a cova... déixasme... ¡ai dolor! Deixas a tua nai..., non, non-a
deixes... Queda con ela, queda... ¿Qué é quedar*

*Si non te vas, meu ben?... non máis m'aqueixes... Ti dormes... ¿n'é verdá?... voute
arrolar.*

*Eh, eh, miniño, eh... durme, ruliño... Pero fame terás... toma
d'aquí...*

¡Qué fríos tén os labios, queridiño!...

¡Vállate o ceo!... ¡Por qué estarán así?...

¡E as mans... e todo... e ti non tomas.... Oíte!...

¿Non me dises mamá?... ¿por qué razóns?...

¡Louca son!... ¡ti morreche!... ¡negra noite!...

¡¡Ai meu filliño, para sempre adios!!

1.O patetismo tipicamente romántico domina este poema. Como consegue o poeta transmitirlo ao lector/a?

2.Cantas voces se escoitan no poema? A quen corresponden?

3.Analiza o vocabulario e a fraseoloxía empregados pola nai. Que podes concluir?

Amor apresurado

*Miráchesme, mireiche, nos miramos;
sorrícheste, sorrinme, os dous sorrimos;
nos nosos ollos nosa imaxe vimos:
ti nos meus, eu nos teus nos retratamos*

*Desde entónces de amor nosabrasamos,
un mesmo gusto ou pena os dous sentimos,
e anque a paraxes diferentes imos,
decote no camiño tropezamos.*

*Xa que do corazón libres dispomos,
ós paxaros dos bosques imitemos,
que os niños fan entre ramaxe e gomos
nosa doce ventura apasuremos
que a vida é curta e responsables somos
do tempo tan precioso que perdemos.*

- 1 O poema aborda o tema clásico do *tempus fugit*. Procura información e explica en que consiste.
- 2 Que elementos tipicamente románticos están presentes no texto?
- 3 Que tipo de poema é, atendendo á súa forma?

A Galicia

*Ai esperta, adorada Galicia,
dese sono en que estás debruzada;
do teu rico porvir a alborada polo ceo enxergándose vai.*

*Xa cantando os teus fillos te chaman
e cos brazos en cruz se espreguizan...*

*¡Malpocados! O que eles cobizan
é un bico dos labios da Nai.*

*Dese chan venturoso arrincado
pola man do meu negro destino,
hastra mesmo soñando maxino
eses campos risoños cruzar.*

*E correr polas hortas e prados,
onde leda pasou miña infancia,
respirando a suave fragancia
de xasmín, caravel, azahar.*

*Coido ver esas rías serenas,
escumando con barcos veleiros,
e cantares oír feiticieiros
que en ningures tan doces oín.*

*Inda creo sentir as lavercas,
que pineiran nos aires cantando,
cando o sol vai as nubes pintando
de amarelo, de lume e carmín.*

*Ó través de aguzados penedos
penso ver empinados petoutos,
viñas, hortas, devesas e soutos,
que apouvigan os ventos do Sul.*

*E saltando regueiros e valos,
cata xa outros bos horizontes,
outras veigas, mariñas e montes,
que se perden na brétema azul.*

*Soño aí que entre verdes pereiras
foliadas alegres escoito,
cando o ceo se viste de loito
nas poéticas noites de vran.
E que en medio de nenas garridas
canta un mozo con voz pracenteira,
para o lado tumbada a monteira,
unha orella tapando coa man*

*E soñei ver no cume do Pindo
adornados con mirto e loureiros,
escritores, poetas guerreiros,
que sorrindo se daban a man.
Eran eses os fillos máis caros,
que da Patria aumentaron a gloria;
os seus nomes nos fastos da historia
con diamantes gravados serán.
E dimpois unha endrómena rara
vin moverse con auga fervente,
e silvando como unha serpente,
como un lóstrego os campos cruzou.
Era aquel o porvir que xa soa
e das pobres aldeas fai vilas...
Adiós cantos e musas tranquilas,
o imperio da industria empezou
Acordei... O meu soño dourado,
como fume pasou de repente,
e magoado o meu peito se sente
de soidades e amor palpitir.
Murmurei -jadorada Galicia!...
(e dos ollos chovíanme as bágoas)
¡Quen pudera beber nas túas ágoas,*

*e teus aires feliz respirar!-
De ti lonxe, querido curruncho,
eu mirrándome estou de amargura,
como a froita que vai xa madura
e entre silvas o vento guindou.
¡Teño envidia da libre andoriña,
que aí chega por tódolos maíos...!
¡Teño envidia das nubes e raios,
que o Sudeste a esas terras levou...!
A ti voa entre ardentes suspiros,
sobre as trémulas alas do vento,
a soidade do meu pensamento,
que decote cravado está en ti,
Por diversos países que eu vaia
ti serás miña doce memoria;
¡mesmo entrar non quixera na gloria
sen primeiro pasar por aí!*

- 1.O texto presenta varios temas claramente diferenciados. Identifícaos.
- 2.Galiza aparece aquí soñada e vista desde a distancia. Que imaxe se nos transmite dela?
- 3.Que valor simbólico coidas que ten a xuntanza no monte Pindo aludida no poema?
- 4.No texto hai unha referencia a un elemento que coa súa soa presenza vai transformar o porvir de Galiza.Cal é?
5. Escoita en youtube a versión de Pucho Boedo

Óu Galicia, Galicia boi de palla
Canta lástima tèn de ti o Gaiteiro!
O aguillon que che menten è de aceiro
E con el muita forza te asoballa.
No lombo teu zorrega, bate e malla
Fasta o máis monicreque ferrancheiro,
E calesquer podenco forasteiro
Te vafa, de vergonza sin migalla!
Agarima alleeira eses ingratos
Ou vívoras que postas ò teu peito
Co ferrete che rompen mil buratos!
Si o sangue teu refugas do teu leito,
Malas novas, madrasta de insensatos,
Dos fillos teus ò amor non tès dereito.

Xoan Manuel Pintos A gaita galega

1. O texto divídese, canto ao contido, en dúas partes perfectamente diferenciadas. Identifícaaas.
2. Que reproche ten que lle facer o autor a Galiza? Coidas que é xusto?
3. Explica o que quixo dicir o autor ao cualificar Galiza como “boi de palla”.
4. Indica as figuras retóricas presentes no texto.